

Onderzoek naar de groenbeleving van Gelderlanders

Rapport voor groene organisaties in Gelderland

Project: 22052724
Amsterdam, 11 november 2022

ivn natuur
educatie

natuur en milieu **gelderland**
federatie

SLG Stichting
Landschapsbeheer
Gelderland

 Natuurmonumenten

**Geldersch
Landschap
Kasteelen** &

Ipsos
BE SURE

© Ipsos 2022. All rights reserved. Contains Ipsos' confidential and proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos.

-
- 03 Introductie
 - 06 Samenvatting en aanbevelingen
 - 07 Belangrijkste inzichten
 - 08 Natuurbeleving
 - 13 Beheer en behoud
 - 26 Provinciale Statenverkiezingen
 - 30 Bijlage

Beste groene organisaties in Gelderland,

Met veel plezier hebben we dit onderzoek over groen in Gelderland uitgevoerd!

In aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2023, hebben we in kaart gebracht wat volgens Gelderlanders de belangrijkste groene thema's zijn. Maar dit onderzoek gaat verder dan alleen de verkiezingen: ook de natuurbeleving van Gelderlanders (zoals vrijetijdsbesteding) is in kaart gebracht, net als hun perceptie van wie (financieel) verantwoordelijk is voor het beheer en behoud van natuur en landschap in Gelderland. De belangrijkste bevinding is dat de provincie het vaakst verantwoordelijk wordt gehouden voor het behoud van de Gelderse natuur en het Gelderse landschap.

Voor verdere resultaten en aanbevelingen verwijzen we graag door naar de inhoud van dit rapport.

Aarzel niet om contact op te nemen met vragen en opmerkingen!

Sander Nieuwkerk
Senior Research Executive
sander.nieuwkerk@ipsos.com

Nicole Nibbering
Research Executive
nicole.nibbering@ipsos.com

1.

Introductie

Onderzoeksopzet

Met wie we hebben gesproken

- Doelgroep: inwoners van Gelderland van 18 jaar of ouder (n=800).
- De steekproef vormt een representatieve afspiegeling van de Gelderse bevolking op de kenmerken geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en regio in Gelderland.
- Representativiteit is geborgd door het trekken van een gestratificeerde steekproef, stellen van quota tijdens het veldwerk en toepassen van weegcorrecties op de data.
- Weging: De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en regio in Gelderland. Hierdoor zijn de resultaten een goede afspiegeling van de bevolking in de provincie Gelderland.

Hoe hebben we met ze gesproken

- Online kwantitatief onderzoek via het Ipsos i-Say Panel.
- Dataverzameling vond plaats van 27 september tot en met 10 oktober 2022.

Extra groep: Nederlandse bevolking 18+

- Een aantal vragen over de Provinciale Statenverkiezingen is voorgelegd aan een groep Nederlanders van 18 jaar en ouder via het Ipsos i-Say Panel.
- Dataverzameling vond plaats van 21 oktober tot en met 24 oktober 2022.
- Weging: De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en regio in Nederland. Hierdoor zijn de resultaten een goede afspiegeling van de bevolking in Nederland.

Eerder onderzoek

- Eerder onderzoek omtrent groene thema's in Gelderland is uitgevoerd door Motivaction, in aanloop naar de Provinciale Statenverkiezingen, begin 2019. Om resultaten te kunnen vergelijken, is de vraagstelling in dit onderzoek zoveel mogelijk gelijk aan het onderzoek in 2019. Er zijn echter ook verschillen waardoor niet alle resultaten één op één kunnen worden vergeleken.

2.

Samenvatting en aanbevelingen

Natuurbeleving

Volgens een vijfde van de Gelderlanders gaat het goed met de natuur in hun provincie, het merendeel van de bewoners zegt de status redelijk te vinden. Ze komen er geregeld: drie kwart van de bewoners besteedt minstens maandelijks hun vrije tijd in de natuur, de helft doet dat zelfs wekelijks. Wat ze met name belangrijk vinden, is rust en ruimte voor dieren en mensen, verbonden gebieden zodat dieren zich vrij kunnen verplaatsen én dat de natuur een mooie en prettige uitstraling heeft. Gelderlanders wandelen en fietsen vooral als ze in de natuur zijn. Twee vijfde van de bewoners van Gelderland vinden dat er genoeg plek is in de natuur en dat recreanten er prima bij passen.

Gelderlanders hechten ook waarde aan groen in hun wijk, gemeente en provincie. Bijna alle inwoners zeggen dat het redelijk tot goed gaat met de natuur, maar er is ook ruimte voor verbetering. Voorstellen met draagvlak zijn onder andere: het nemen van maatregelen tegen droogte, wet- en regelgeving die natuur beschermt en het aanpakken van het stikstofprobleem. Hier ligt niet alleen een rol voor de overheid, maar ook natuurorganisaties, boeren en burgers kunnen bijdragen.

Beheer en behoud

Gelderlanders verwachten dat de provincie haar verantwoordelijkheid neemt om natuur en landschap in Gelderland te beheren en te onderhouden. Het gaat dan om maatregelen tegen de droogte, natuurbescherming, stikstof en wateropslag. Ook zien bewoners een belangrijke taak voor de provincie op het gebied van onderhoud aan wandel- en fietspaden, ruimteverdeling en financiële steun voor Gelderse boeren voor natuur- en landschapsbeheer. Drie kwart van de Gelderlanders vindt het goed dat bepaalde gebieden (deels) worden afgesloten voor recreanten om de natuur rust te geven. Ook is er draagvlak voor het reguleren van toegestane activiteiten per gebied, zodat verschillende recreanten elkaar niet in de weg zitten.

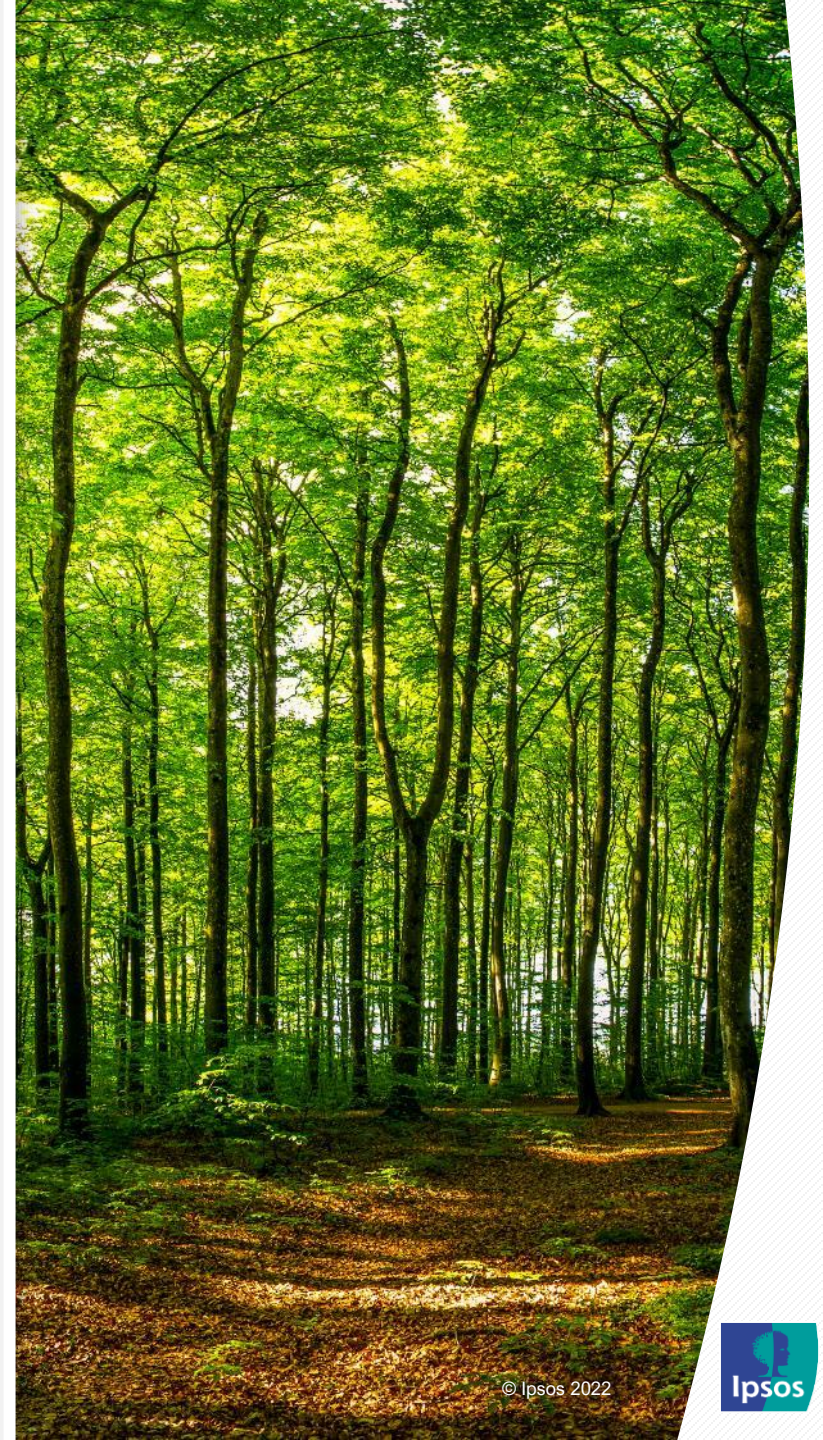
Een meerderheid van de Gelderlanders vindt de overheid verantwoordelijk voor beleid en financiële steun voor het groen in Gelderland. De inwoners kijken hiervoor met name naar de provincie. Bovendien zijn Gelderlanders voorstander van meer regulering als het gaat om natuur en landschap. De provincie kan dus met draagvlak haar verantwoordelijkheid nemen en (meer) beleid maken - dat verwachten Gelderlanders ook.

Belangrijkste inzichten

3.

Natuurbeleving

Rust en ruimte voor dieren zijn voor Gelderlanders, net als in 2019, belangrijke aspecten aan natuur en landschap in Gelderland

Natuur en landschap in Gelderland

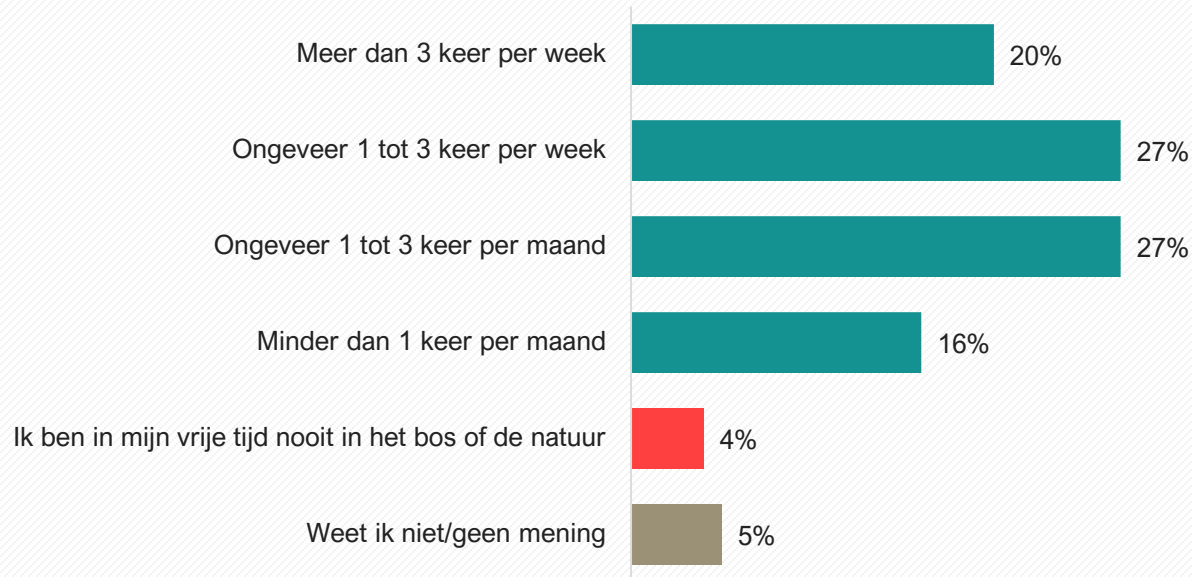

Q4. Als je denkt aan natuur en landschap in Gelderland, wat vind jij dan belangrijk? | *aanpassingen t.o.v. 2019: "Dat ik er goed kan fietsen/wandelen" is niet uitgevraagd in dit onderzoek | Basis: Gelderlanders 18+ (n=800).

↑ ↓ Significante stijging/daling ten opzichte van 2019

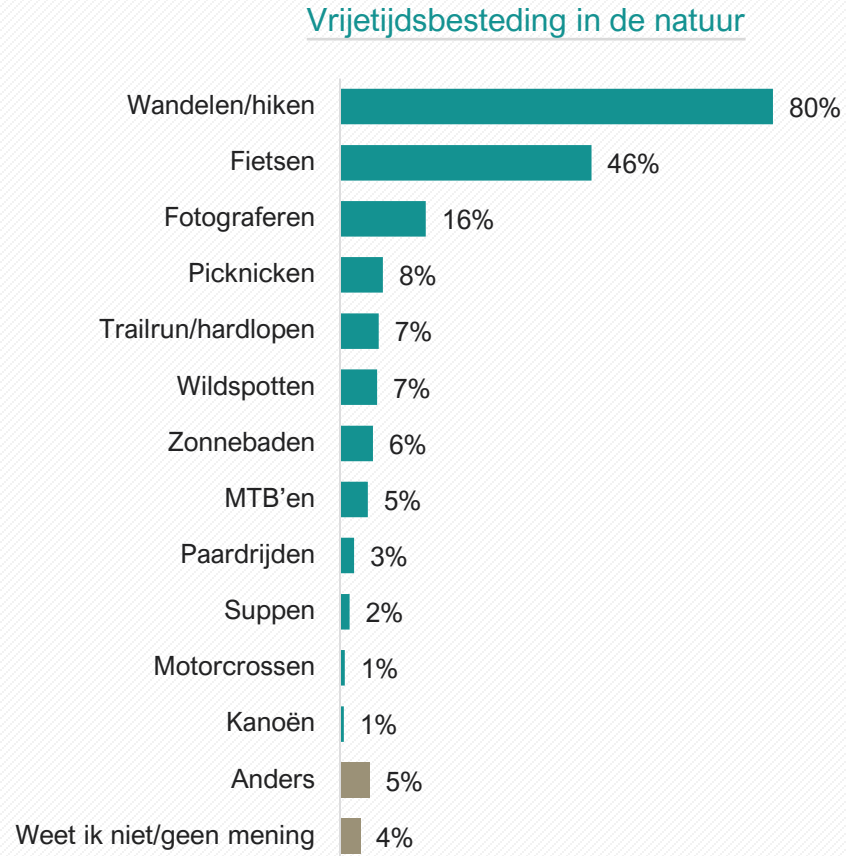
Drie kwart van de Gelderlanders besteedt hun vrije tijd ten minste maandelijks in de natuur

Vrijtijdsbesteding in de natuur

Ruim twee derde van de inwoners van de **Achterhoek** besteedt hun vrije tijd minimaal een keer per week in de natuur.

Gelderlanders brengen hun vrije tijd in de natuur het vaakst wandelend en fietsend door

Een vijfde van de Gelderlanders vindt dat het goed gaat met natuur en landschap, twee derde zegt dat het redelijk gaat: er moeten volgens hen met name meer maatregelen tegen de droogte worden genomen

Status Gelderse natuur en landschap

Verbeteringen Gelderse natuur en landschap

Q6a. Hoe gaat het volgens jou met natuur en landschap in Gelderland?
Basis: Gelderlanders 18+ (n=800).

Q6b. Wat is volgens jou het belangrijkste dat er moet gebeuren om het beter te laten gaan met natuur en landschap in Gelderland? | Basis: Gelderlanders 18+ die vinden dat het slecht/redelijk gaat met het Gelderse natuur en landschap (n=594).

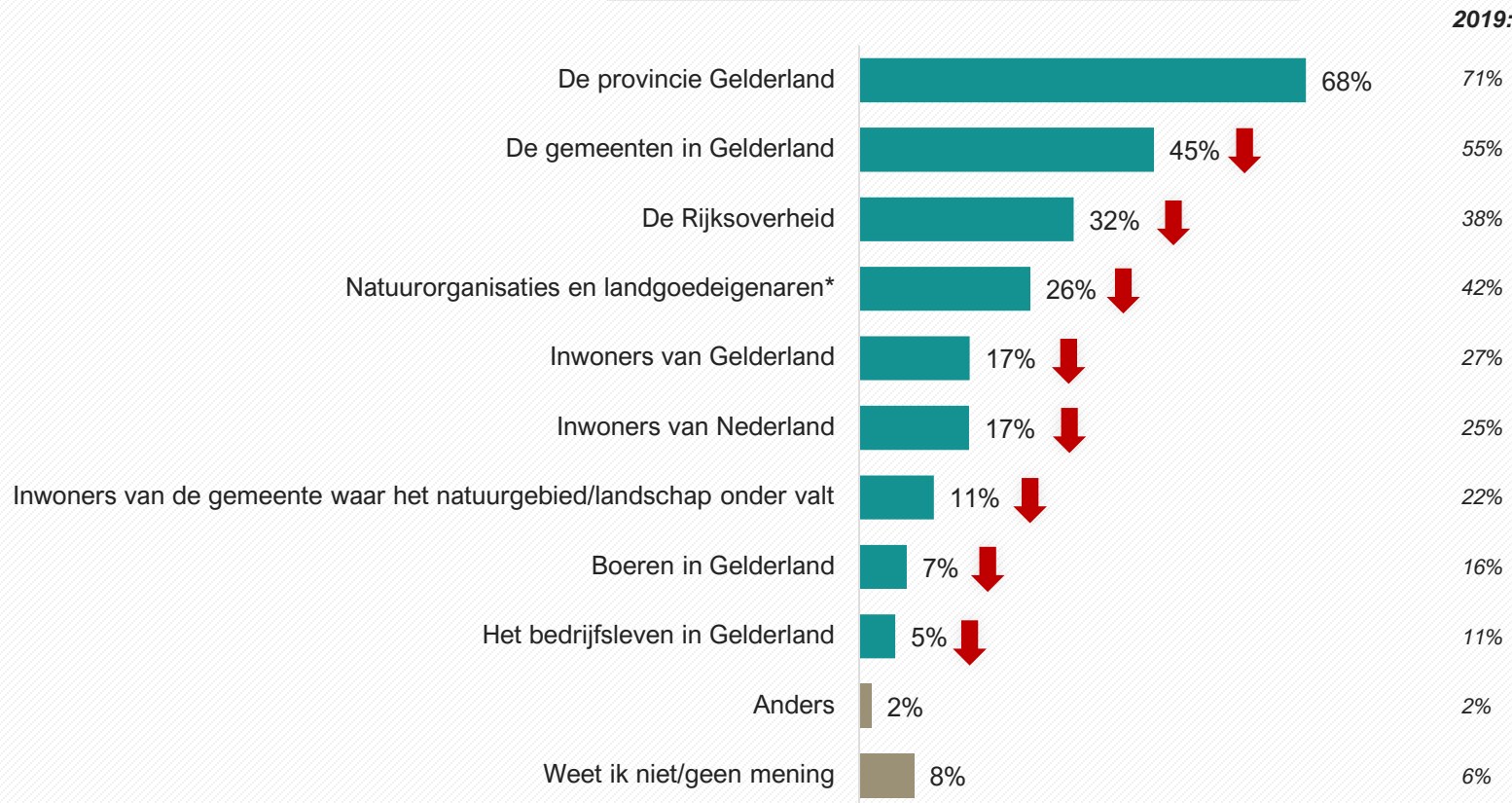
4.

Beheer & behoud

Bescherming en beheer van natuur en landschap is voornamelijk de taak van de provincie, vinden Gelderlanders

Bescherming en beheer van natuur en landschap

- Ook in 2019 vonden Gelderlanders de **provincie** het meest verantwoordelijk voor bescherming en beheer van natuur en landschap (71%).
- Een van de inwoners geeft als toelichting op wie verantwoordelijk is: *“Iedereen... we leven, wonen, werken en zijn hier met z’n allen.”*

Q7. Wie is in jouw ogen verantwoordelijk voor de bescherming en het beheer van de natuur en het landschap in jouw omgeving? | Basis: Gelderlanders 18+ (n=800).

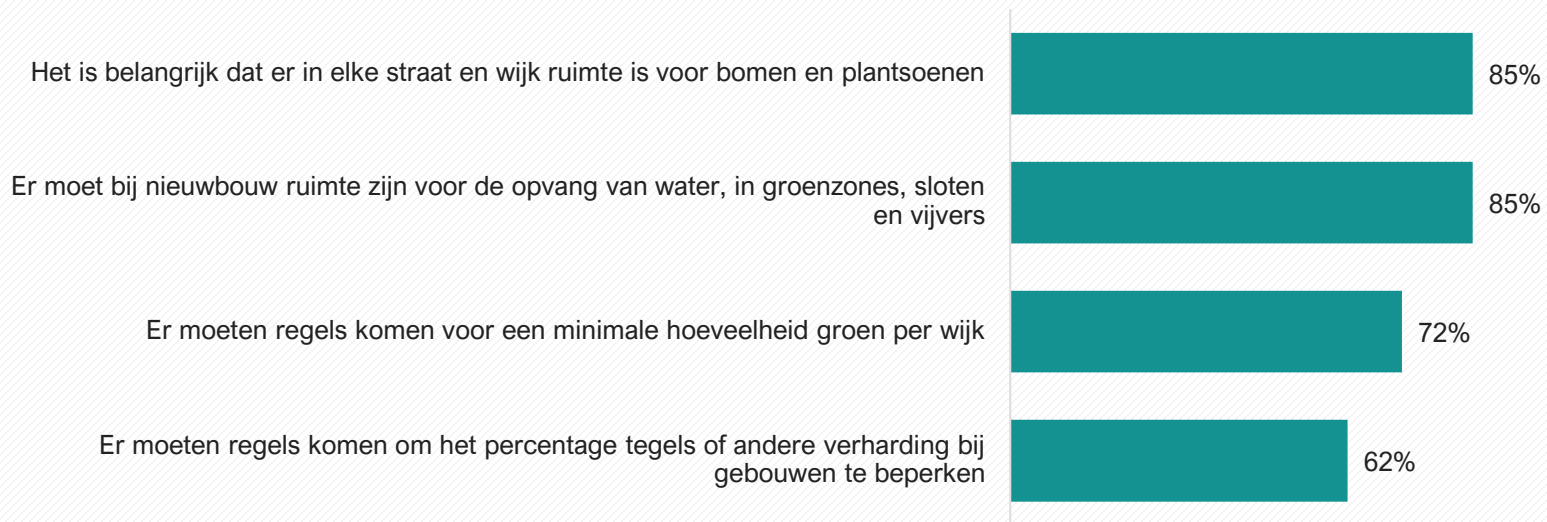
* In het rapport van 2019 is i.p.v. ‘natuurorganisaties en landgoedeigenaren’ de term ‘personen of organisaties die het stukje natuur/landschap in Gelderland beheren’ gebruikt.

Significante stijging/daling ten opzichte van 2019

Een meerderheid van de Gelderlanders is voor meer regelgeving rondom groen in de provincie

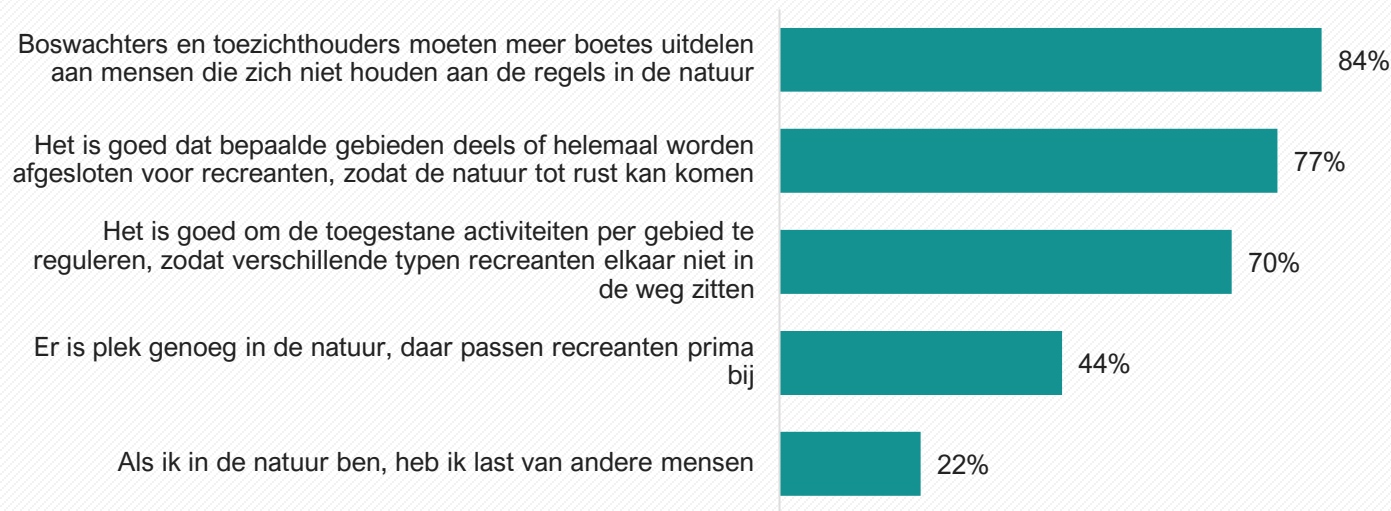
Groen in Gelderland (%(Helemaal) mee eens)

- In de **Achterhoek** is de grootste groep voorstanders van een minimale hoeveelheid groen per wijk te vinden (84%), in **Foodvalley** zijn de meeste bewoners voorstander van regels voor beperking van tegels en andere verharding (75%).
- **Ouderen (75+)** zijn vaker voor regelgeving omtrent **groen** dan jongeren, al is in alle leeftijdsgroepen een meerderheid voorstander.

Een ruime meerderheid van de inwoners van Gelderland is ook voor meer toezicht en regulering in natuurgebieden

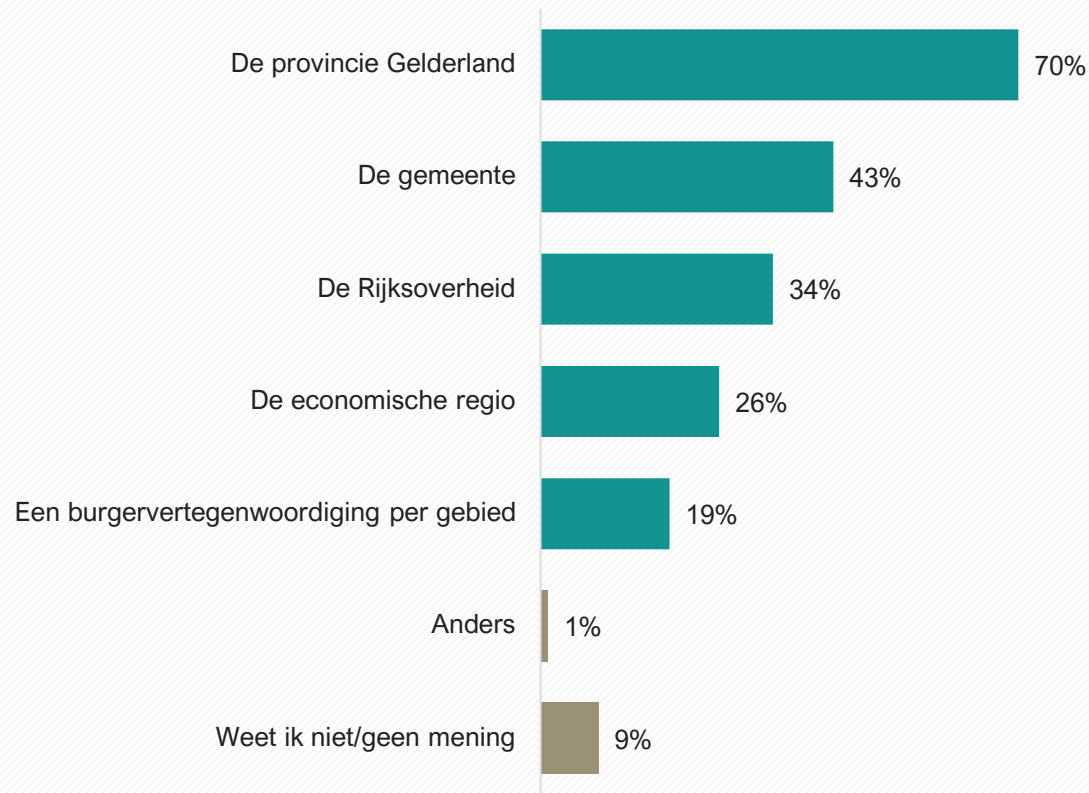
Groen in Gelderland (%(Helemaal) mee eens)

- **Bewoners van de Achterhoek** (85%) vinden vaker dat **natuurgebieden** kunnen worden **afgesloten** om de natuur tot rust te laten komen.
- 38% van de Gelderlanders heeft **geen last van andere mensen in de natuur**, 37% staat er neutraal tegenover.
- **Jongeren** (40%) hebben in de natuur veel vaker **last van andere mensen** dan **ouderen** (12%).

Inwoners van Gelderland vinden de provincie verantwoordelijk voor de ruimteverdeling in de provincie

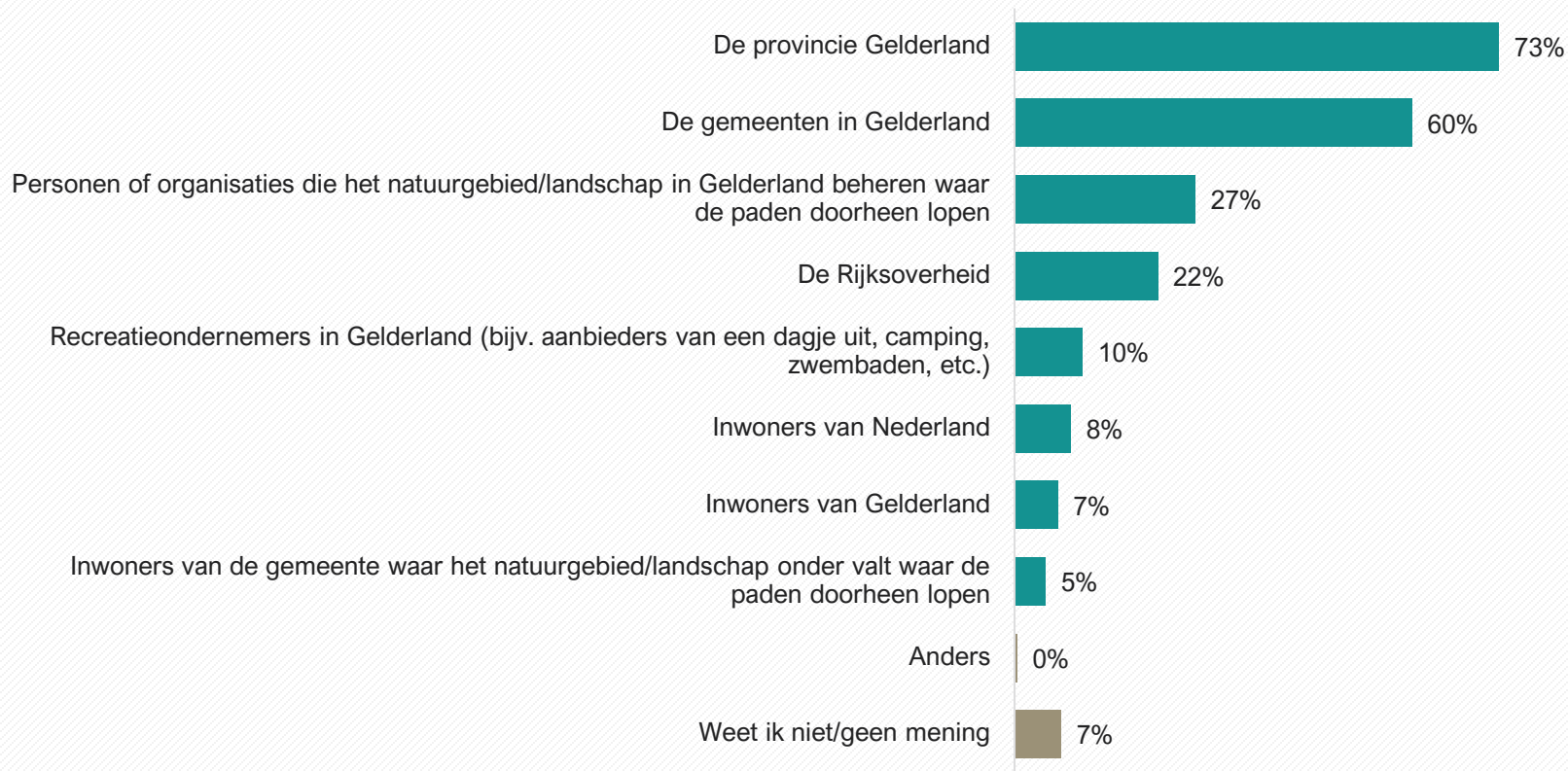
Ruimteverdeling in Gelderland

- Ouderen (75+) vinden het vaakst dat de **provincie verantwoordelijk** is voor het **verdelen van het ruimtegebruik** (85%).
- In de **Cleantech Regio** vinden inwoners vaker dan in andere regio's dat de **economische regio** de regie moet pakken bij ruimteverdeling in Gelderland (38%).
- Anderen noemen 'natuurorganisaties', 'boeren' en 'burgers' als partijen die de regie moeten nemen bij ruimteverdeling.

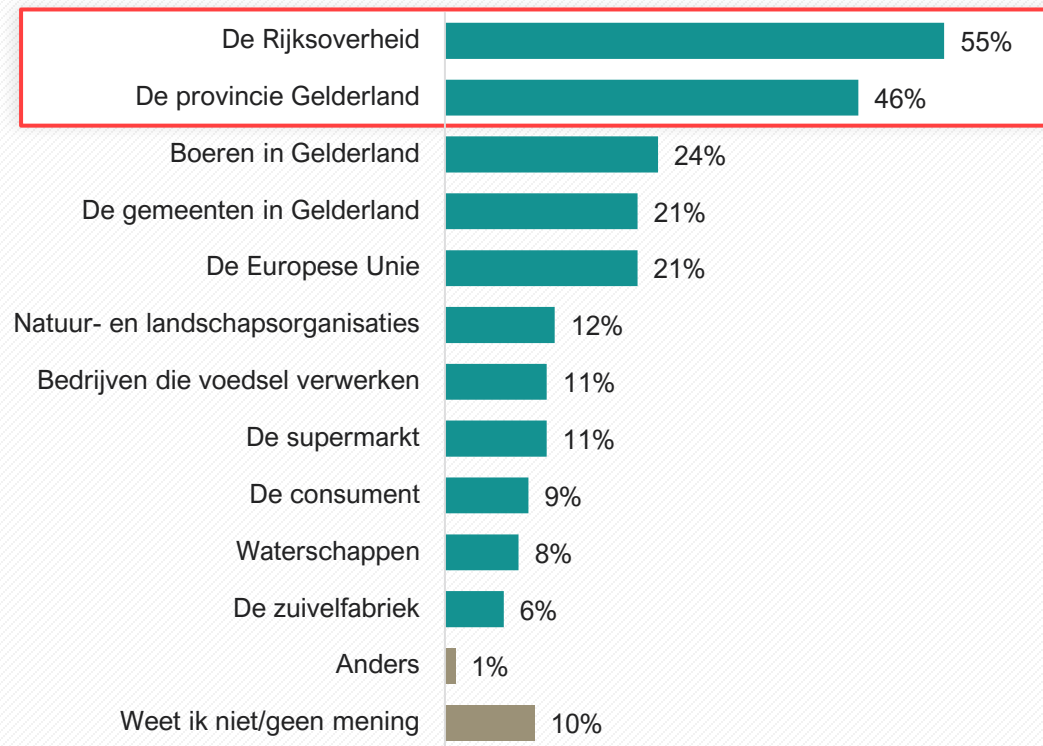
Gelderlanders vinden de provincie en gemeenten verantwoordelijk voor het onderhoud van wandel- en fietspaden in Gelderland

Onderhoud wandel- en fietspaden

Een meerderheid van de Gelderlanders vindt dat de Rijksoverheid de financiële verantwoordelijkheid heeft om boeren te stimuleren in natuur- en landschapsbeheer

Financiële verantwoordelijkheid voor boeren

Q12. Wie is er in jouw ogen financieel verantwoordelijk voor dat boeren in de provincie Gelderland meer rekening houden met natuur en landschap?
Basis: Gelderlanders 18+ (n=800).

Twee derde van de Gelderlanders vindt dat elke Gelderse boer iets zou moeten doen voor natuur en landschap op zijn bedrijf

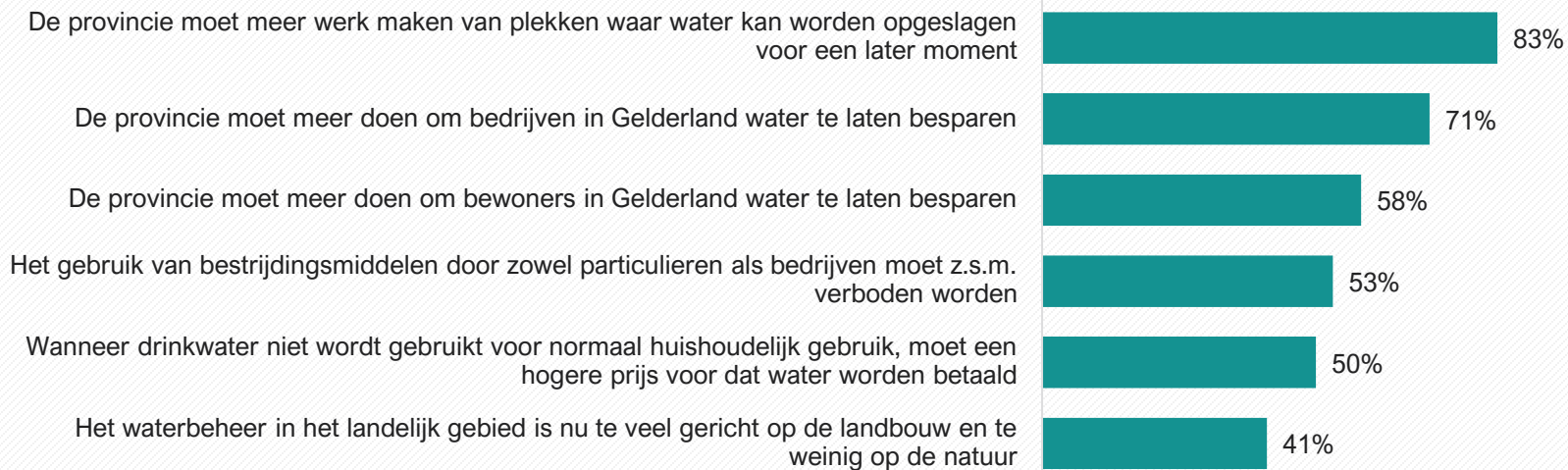
Boeren in Gelderland (% (Helemaal) eens)

- **Ouderen** (59%) zijn vaker dan **jongeren** (46%) **bereid om meer te betalen voor voedsel** als boeren daarmee het landschap aantrekkelijker en natuurvriendelijker kunnen maken.
- Ook **hogeropgeleiden** (59%) en **inwoners van de Achterhoek** (60%) zijn bereid meer te betalen voor voedsel.
- Drie kwart van de **ouderen** (76%) vindt dat elke Gelderse boer iets zou moeten doen voor natuur en landschap, terwijl twee derde van de **jongeren** dit ook vindt.

Gelderlanders vinden in ruime meerderheid dat de provincie de regie moet pakken voor onder meer wateropslag en waterbesparing. Zo is de helft van de bewoners voor een hogere prijs voor grootgebruik van drinkwater

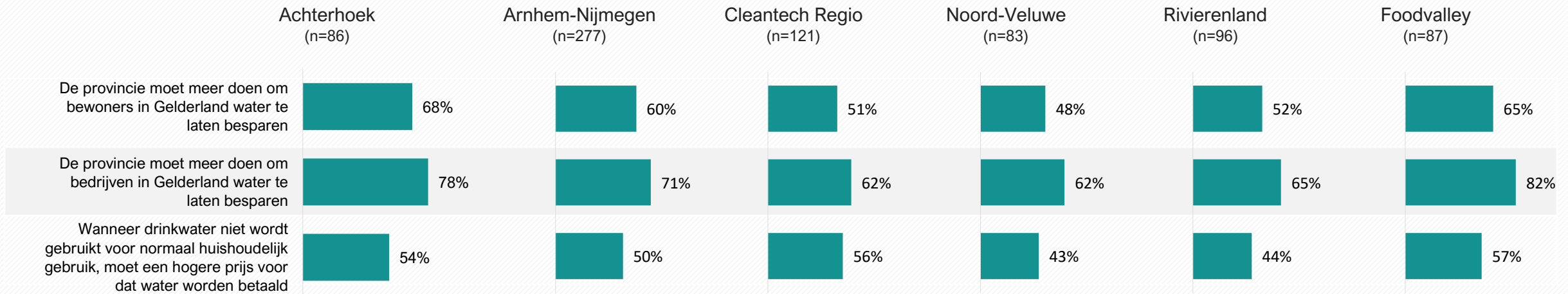
Waterbeleid in Gelderland (% (Helemaal) mee eens)

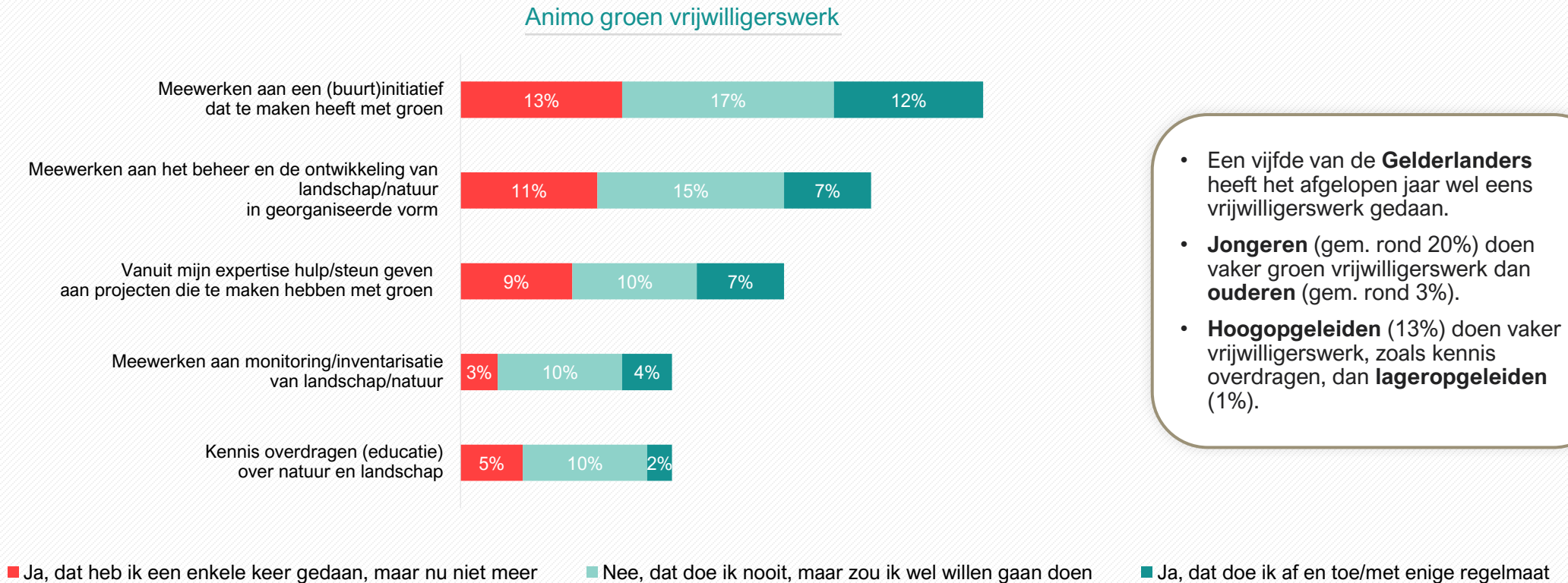
- Bewoners van de **Achterhoek** vinden het vaakst dat de provincie meer zou moeten doen rondom wateropslag en -besparing.
- In **Noord-Veluwe** vinden bewoners het minst dat het waterbeheer te veel gericht is op landbouw en te weinig op de natuur (29%).

Waterbesparing is een belangrijk thema dat speelt in iedere Gelderse regio, met name in Foodvalley en de Achterhoek

Waterbesparing in Gelderland (% (Helemaal) mee eens)

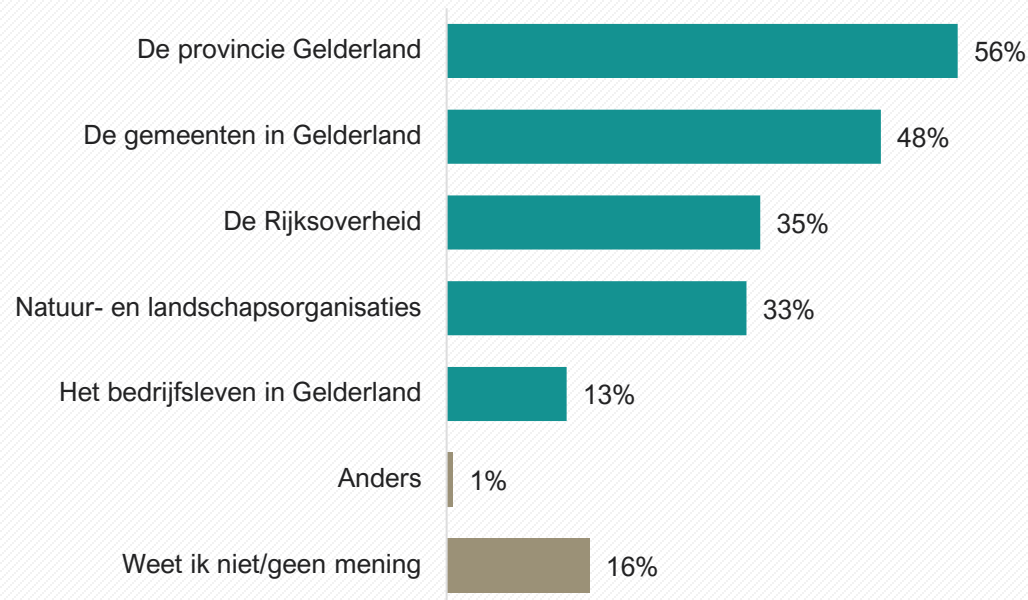

Onder ruim een vijfde van de Gelderlanders die nog geen groen vrijwilligerswerk doen, is er animo om dat wel te gaan doen

Ruim de helft van de Gelderlanders vindt dat het financieel ondersteunen van groene vrijwilligers een taak van de provincie Gelderland is

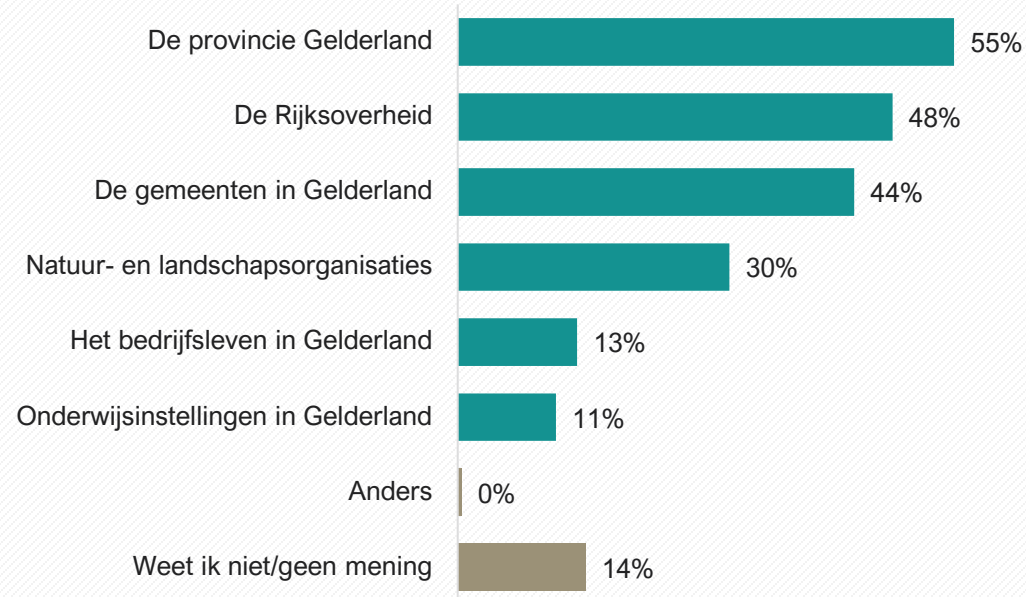
Financiële ondersteuning groene vrijwilligers

Onder burgers die 'Anders' hebben geantwoord, heerst vooral het idee dat financiële ondersteuning ervoor zou zorgen **dat het vrijwilligerswerk dan niet meer vrijwillig is**. Het gaat hier echter om bijvoorbeeld de aanschaf van materialen, cursussen en de huur van locaties.

Ruim de helft van de Gelderlanders vindt dat de provincie financieel moet bijdragen aan natuur- en milieueducatie

Financiële bijdrage natuur- en milieueducatie

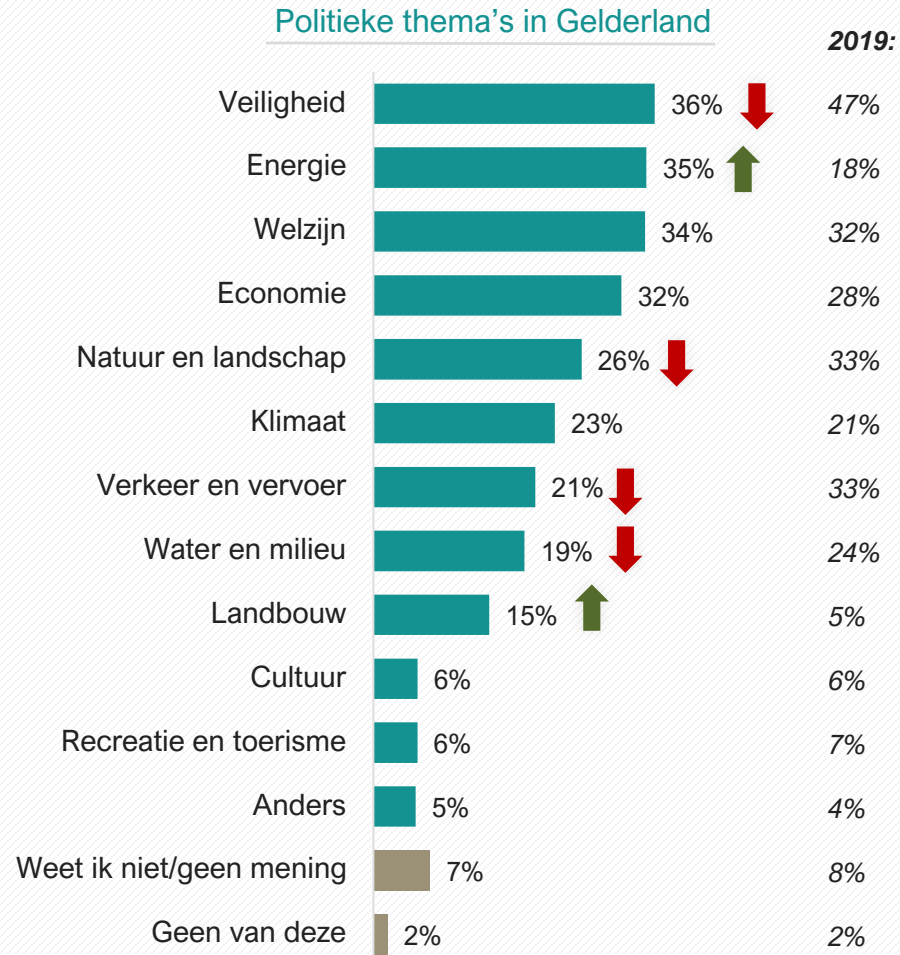
- Twee derde van de **65+’ers** (63%) vindt dat de provincie financieel moet bijdragen aan natuur- en milieueducatie, tegenover **nét geen** meerderheid (49%) van de **jongeren**.
- **Hoogopgeleiden** (40%) vinden vaker dat natuur- en landschapsorganisaties financieel moeten bijdragen, dan **middelhoog** (28%) en **lager opgeleiden** (24%).

5.

Provinciale Statenverkiezingen

Veiligheid, energie, welzijn en economie zijn voor Gelderlanders de belangrijkste politieke thema's van dit moment

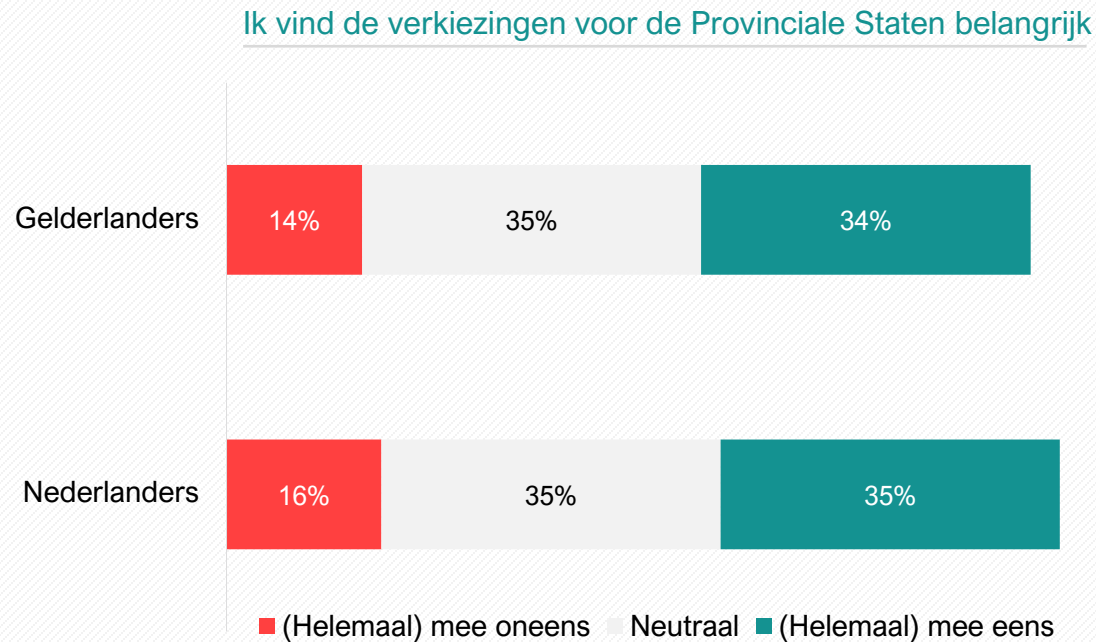

- **'Landbouw'** is een thema dat naar verwachting bij de komende verkiezingen een belangrijkere rol gaat spelen dan in 2019
- **'Natuur en landschap'** (26%) behoort (nog) niet tot een van de belangrijkste thema's die bij Gelderlanders spelen op dit moment.
- Waar **'Energie'** nu een belangrijk thema is (35%), was dat in 2019 in mindere mate het geval (18%).
- Voor **hoogopgeleiden** is het belangrijkste thema 'Klimaat' (35%), voor **middelhoogopgeleiden** 'Economie' (40%) en voor **laagopgeleiden** is dat 'Veiligheid' (43%).
- **Jongeren** tot 34 jaar vinden **'Economie', 'Welzijn' en 'Veiligheid'** de belangrijkste thema's, voor **75+ers** steekt **'Energie'** er met kop en schouders bovenuit (52%).

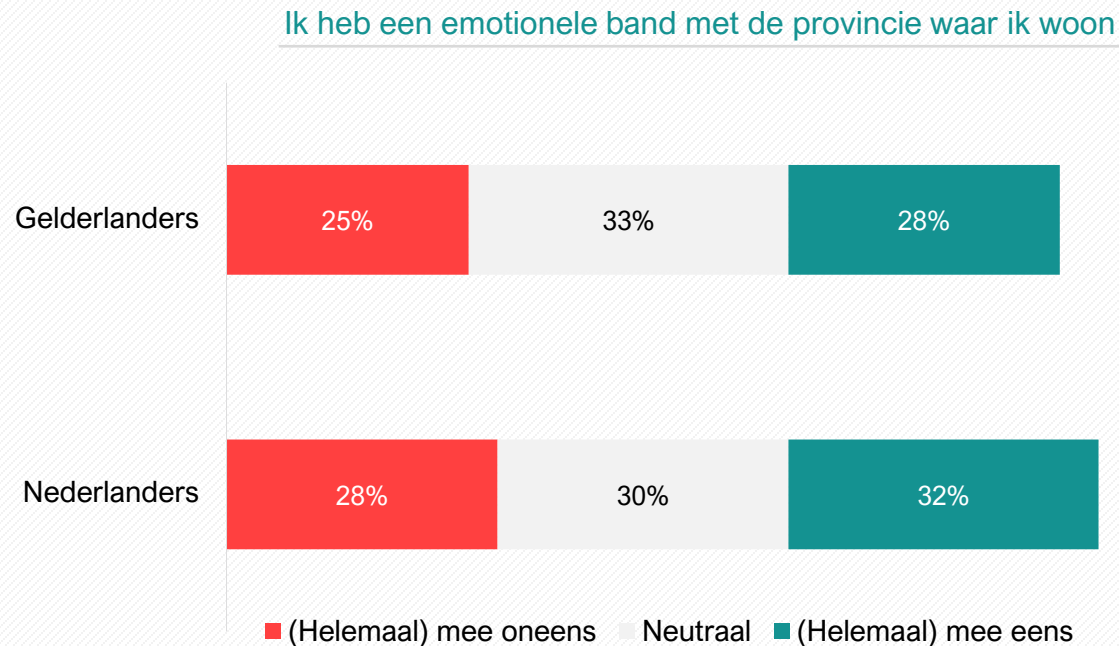
Q1. Welke drie van de onderstaande thema's zijn voor jou het belangrijkste bij je partijkouze bij de Provinciale Statenverkiezing op 15 maart 2023? | Basis: Gelderlanders 18+ (n=800) | Meting in 2022 is uitgevoerd +- 6 maanden voor de verkiezingen, meting in 2019 +- 3 maanden voor verkiezingen, dit kan de verschillen kleuren.

  Significante stijging/daling ten opzichte van 2019

Een op de drie Gelderlanders vindt de verkiezingen voor de Provinciale Staten belangrijk; een vergelijkbaar aandeel zien we in heel Nederland

Een kwart van de Gelderlanders heeft een emotionele band met hun provincie; voor de gemiddelde Nederlander geldt ongeveer hetzelfde

6.

Bijlage

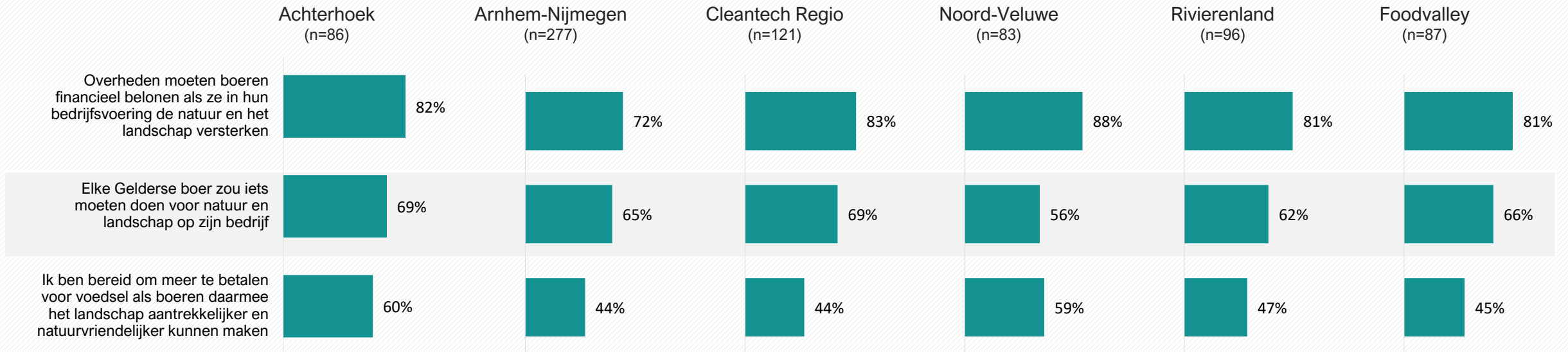
Gelderlanders vinden groen belangrijk: in hun buurt, gemeente én de provincie

Belang van groen (% (Helemaal) mee eens)

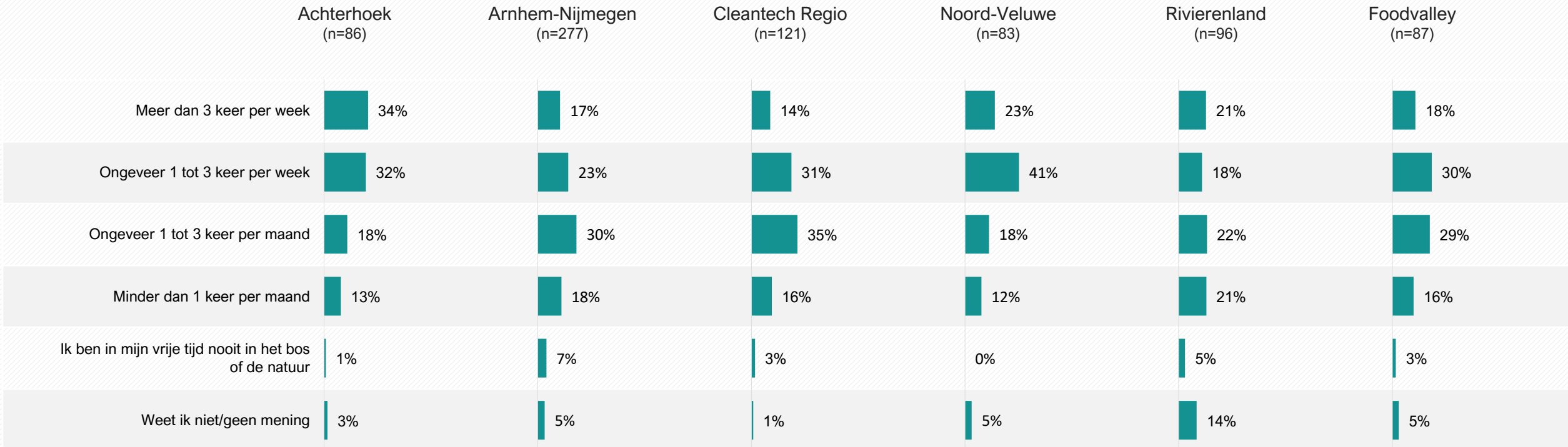
Als het gaat om boeren in Gelderland, dan zijn er weinig verschillen in draagvlak te zien per regio

Boeren in Gelderland (% (Helemaal) mee eens)

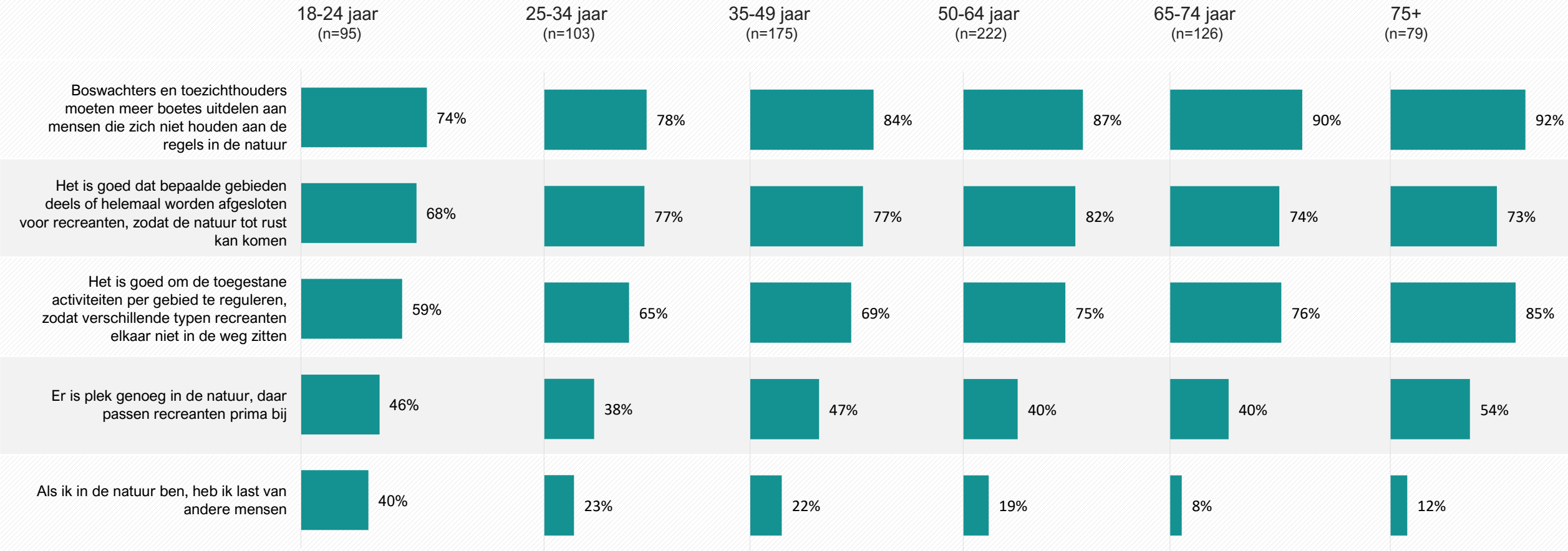
Gelderlanders recreëren regelmatig in de natuur, onafhankelijk van in welke regio zij wonen

Vrije tijd in de natuur (% (Helemaal) mee eens)

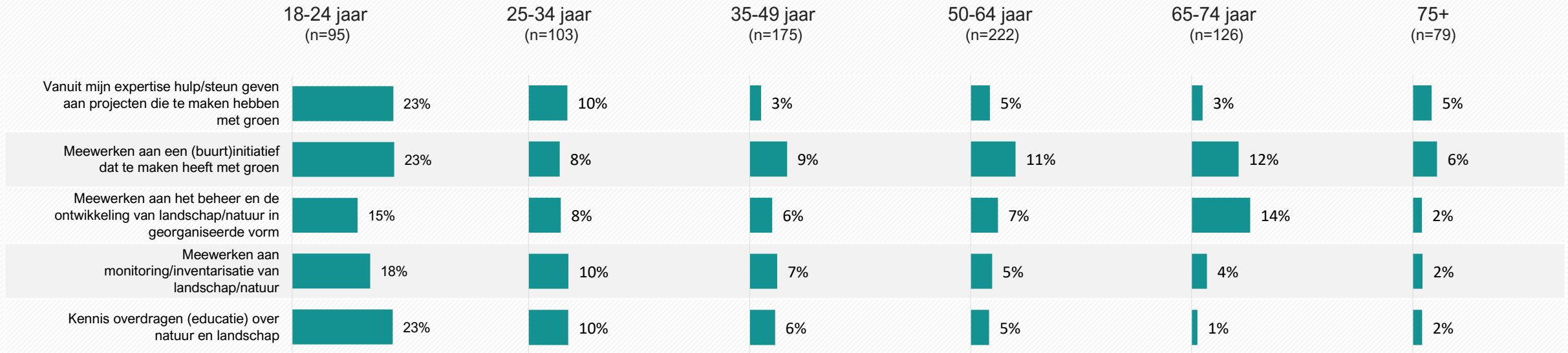
Ouderen zijn vaker dan jongeren voor meer regulering in natuurgebieden en hebben minder vaak last van andere recreanten

Vrije tijd in de natuur (% (Helemaal) mee eens)

Een minderheid van de Gelderlanders doet groen vrijwilligerswerk, dit zijn vaker jongeren dan ouderen

Groen vrijwilligerswerk (% (Helemaal) mee eens)

**BE
SURE.
ACT
SMARTER.**

Bedankt